

Policy om forskningsanknuten grundutbildning vid Institutionen för designvetenskaper

INNEHÅLL

INLEDNING	1
GU-GRUPPENS FÖRSLAG, 2010-03-22	2
UPPDRAG FRÅN STYRELSEN, 2010-04-27	2
FÖRSLAG TILL STYRELSEN	3
TACK	5
REFERENSER	5

INLEDNING

BAKGRUND OCH SYFTE

Bakgrunden till att denna policy tas fram är det specifika förslag från GU-gruppen till styrelsen 22 mars 2010 om att *definiera, synliggöra och säkerställa forskningsanknytningen inom GU*, med det övergripande syftet att främja kvaliteten i grundutbildningen. Institutionen knyter på så sätt an dels till det generella tydliggörande som finns i Högskolelagen (1 kap, 2§) om att utbildningen på universitet och högskolor ska vila på vetenskaplig grund, dels till Lunds universitets strategiska plan 2007-2011, där det bl.a. står att *Vi ska ge en forskningsanknuten och tillämpningsanknuten utbildning av högsta internationella klass.*

ATT DEFINIERA FORSKNINGSANKNYTNING

Kopplingen mellan forskning och grundutbildning är ett forskningsområde i sig och låter sig inte definieras så enkelt – flera olika definitioner har lanserats under årens lopp. Ett exempel som framhållits är om forskningsanknytningen förmedlas av den aktiva forskaren, det så kallade *personsambandet*, eller om det är själva innehållet i undervisningen som är det viktiga för att avgöra om utbildningen är forskningsanknuten eller ej, alltså om man istället har ett *innehållssamband*. Grundtanken i det sistnämnda fallet är att så länge innehållet i utbildningen i sig är forskningsanknutet måste inte läraren nödvändigtvis vara forskare. En variant på detta är ju också om en forskare undervisar i en forskande kollegas område, där man inte själv har specialkunskaper.

Ett annat sätt att se på forskningsanknytningen är ur *process-* eller *resultatperspektivet*, där *processen* syftar på att tillgodogöra sig ett vetenskapligt förhållningssätt, medan *resultat* istället handlar om

produktion av kunskap. Enligt vissa måste det sistnämna också vara målet för en forskningsanknuten utbildning, dvs. att studenterna ska gå från att vara *kunskapskonsumenter* till att bli *kunskapsproducenter*.

Oavsett vilken definition av och vilket förhållningssätt till forskningsanknuten grundutbildning man väljer bör dock vissa förutsättningar gälla: alla högskoleutbildningars behov av kunskapsutveckling, lärarnas kontakt med forskning samt att dessa har en pedagogisk skicklighet att nå ut till studenterna.

HUR ARBETAR VI VIDARE RENT PRAKTISKT?

Det finns mycket dokumenterad diskussion kring ämnet forskningsanknytning, och många konkreta förslag på hur man ska arbeta för en starkare koppling mellan forskning och undervisning. Några av dessa presenteras nedan, under FÖRSLAG TILL STYRELSEN. I sammanhanget bör man också ställa sig frågan på vilken organisationsnivå forskningsanknytningen ligger. Är det sin egen forskning man menar, den forskning som finns inom institutionen eller den som kommer utifrån, från eget eller andra universitet?

Något som kommit fram under arbetet och som även tas upp i Lunds universitets strategiska plan är att inte bara forskningsanknytningen anses relevant för undervisningen, utan även industri- och samhällsanknytningen (tillämpningsanknytningen). Detta är en viktig punkt som borde studeras vidare.

GU-GRUPPENS FÖRSLAG, 2010-03-22

GU-gruppen föreslår att institutionsstyrelsen beslutar att göra följande strategiska satsningar för att främja kvaliteten i grundutbildningen:

Definiera, synliggör och säkerställ forskningsanknytningen inom GU. Definitionen skall visa att det finns flera olika sätt att göra GU forskningsanknuten (till exempel forskarutbildade lärare, forskningsnära undervisningsinslag och arbetsmetoder, användning av resultat och litteratur från forskningen, och att träna studenten i att formulera vetenskapligt grundad och nyanserad kritik). Forskningsanknytningen skall synliggöras på institutionsnivå (policydokument), ämnesnivå och kursnivå (att i kursplanen ange hur kursen knyter an till institutionens forskning).

UPPDRAG FRÅN STYRELSEN, 2010-04-27

- *Erik Andersson* får i uppdrag att ta fram ett policydokument som betonar institutionens breda syn på vad forskningsanknuten GU kan vara, med hänsyn till olika officiella dokument om forskningsanknuten GU.
- *GU-gruppen* får i uppdrag att utifrån policydokumentet synliggöra forskningsanknytningen (i kursplaner och på hemsidor) samt att säkerställa att kurserna har rätt nivå på forskningsanknytning.

FÖRSLAG TILL STYRELSEN

Förslaget till institutionsstyrelsen är att ta vara på den undersökning som tidigare gjorts av Lundmark et al. (2006) vid Uppsala universitet kring just forskningsanknytning (se länk i referenslistan). Kriterierna i denna har tagits fram genom litteraturstudier och intervjuer med lärare och studenter, och presenteras något modifierad nedan.

KRITERIER

Institutionella förutsättningar	1	andel reserverad tid för forskning lärarna har i tjänsten
	2	andel forskarutbildade lärare (licentiat eller doktor) på institutionen som deltar i grundutbildningen
	3	andel av undervisningen som genomförs av forskarutbildade lärare (licentiat eller doktor)
	4	att doktorander deltar som lärare och handledare i grundutbildningen
Vetenskaplig grund	5	att utbildningen vilar på vetenskaplig grund där forskningsresultat integreras i utbildningen
	6	att träning i vetenskaplig metod ingår i undervisningen
	7	att studenterna under utbildningen tar del av vetenskaplig text, t ex artiklar och avhandlingar
	8	att studenterna har kännedom om institutionen/institutionernas forskning, samt om forskning inom industrin och andra myndigheter
Vetenskapligt förhållningssätt	9	att studenternas förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar på vetenskaplig grund främjas
	10	att studenternas förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa vetenskapliga problem främjas
	11	att studenternas förmåga att tillägna sig ett vetenskapligt arbetssätt främjas
	12	att examinationen främjar självständiga och kritiska bedömningar och analys

Det finns flera exempel på vad som kan tänkas ingå under respektive punkt, både från tidigare undersökningar på andra universitet och i det som kommit fram på institutionen, dels under institutionens GU-dag i januari 2010, dels i intervjuer med Daniel Hellström och Håkan Efring. Dessa presenteras nedan, och ska ses som exempel och tips på vad man som enskild lärare kan göra. En del görs också redan, men har hittills inte synliggjorts i någon större omfattning.

EXEMPEL – ATT UNDERVISA

Institutionella förutsättningar

- Ha forskarutbildade lärare (licentiat eller doktor)
- Stöd utveckling och användandet av pedagogiska innovationer som främjar kopplingen mellan forskning och *inläring*, t.ex. ett frågebaserat coachliknande handledarskap som grundar sig på den sökande studenten och den återkopplande läraren
- Ha doktorander med i undervisningen, inte bara som lärare utan även som handledare/coach (se ovan)
- Sträva efter att få in studenter i forskningsprojekt så att de kan bli medproducenter till ny kunskap genom att få tillämpa och ge återkoppling på de senaste forskningsresultaten
- Utnyttja externa opponenter och andra inbjudna personer, t.ex. företagsrepresentanter i forskningsprojekt, som gästföreläsare på kurserna
- Verka för starkare koppling på fakultetsnivå mellan undervisning och forskning
- Specificera kursmål i programmets specialiseringar som knyter an till forskningen inom respektive specialiseringsområde

Vetenskaplig grund

- Använd publicerade eller publicerbara egna resultat och annan vetenskaplig litteratur från forskningen i undervisningen
- Utnyttja mångfalden i vår forskning i utbildningen
- Ha en bra balans i kurser mellan beprövad kunskap och nya upptäckter och idéer, både i praktiska moment och mer teoretiska delar
- Visa undervisningsmaterial för kollegor, så att de kan granska och komplettera det med aktuell forskning
- Ge referenser och länkar till fördjupningslitteratur

Vetenskapligt förhållningsätt

- Använd seminarieformen/den vetenskapliga dialogen som arbetssätt, t.ex. genom att låta grupper kritiskt granska varandras rapporter och kommentera dessa inför alla studenter på ett strukturerat sätt enligt vissa förutbestämda kriterier, såsom granskning av repeterbarhet, relation till tidigare arbeten och slutledning
- Ha fler forskningsnära undervisningsinslag (laborationer *kan* vara det)

- Underlätta för studenter att lära sig hur man formulerar vetenskapligt grundad och nyanserad kritik genom att anordna utbildningstillfällen för lärare kring detta

EXEMPEL – ATT SYNLI GGÖRA

- Ha texter om forskningsanknytning med i kursplaner
- Presentera forskningsanknytningen på våra hemsidor
- Ha bildspel på skärm i entrén på IKDC och visa t.ex. undervisningssituationer där forskning är ett tydligt inslag
- Presentera forskningsprojekt på våra kurser
- Ha rundvandring på IKDC med stationer för att visa exempel på forskning för studenter som nyss påbörjat sin utbildning
- Sätt upp forskningsinformation och postrar i anslutning till det egna kontoret
- Få studenter att under informella sammanhang lära känna forskningen och de som forskar, t.ex. under luncher eller middagar för presumtiva examensarbetare

EXEMPEL – ATT SÄKERSTÄLLA

- Se till att de som önskar och visar förmåga ges möjlighet att forska
- Belöna och uppmärksamma lärare som på ett framgångsrikt sätt integrerar forskning och undervisning
- Se till att doktorander går *Pedagogisk introduktionskurs* så att de har rätt att undervisa
- Komplettera CEQ-utvärderingarna med frågor kring forskningsanknytning
- Ha en kontinuerlig utvärdering och uppdatering av kursplaner i relation till den senaste forskningen, ingående kursuppgifter om att kritiskt granska något och ingående kursuppgifter med öppna problemställningar

TACK

Ett stort tack riktas till Jonas Borell, Håkan Efring, Andreas Larsson, Jessika Sellergren och Britt Östlund för värdefulla kommentarer.

REFERENSER

- Efring Håkan (2010), Muntlig kommunikation 2010-10-15
Forskarutbildningsutredningen (2004), En ny doktorsutbildning – kraftsamling för excellens och tillväxt, Statens offentliga utredningar, SOU 2004:27
Geschwind Lars (2008), För kvalitetens skull – en studie av sambandet mellan forskning och utbildning, SISTER, Institutet för studier av utbildning och forskning
GU-gruppen, Institutionen för designvetenskaper (2010), Preliminärt förslag till beslut om strategiska satsningar inom grundutbildningen 2010-03-22

- GU-gruppen, Institutionen för designvetenskaper (2010), Muntlig kommunikation 2010-10-21
- Hellström Daniel (2010), Muntlig kommunikation 2010-05-27
- Högskoleverket (2006), Utbildning på vetenskaplig grund – röster från fältet, Rapport 2006:46 R, Högskoleverket, Stockholm
- Institutionen för designvetenskaper (2010), Protokoll styrelsen för Institutionen för designvetenskaper 2010-04-27 (bilaga)
- Institutionen för designvetenskaper (2010), Minnesanteckningar, strategidag för grundutbildning 2010-01-15
- Jönsson Bodil (2002), Information, kunskap och universitetens framtid – föreläsning vid Växjö universitets årshögtid 9 februari 2002
- Lundmark Annika, Sjölund Maivor, Staaf Mikaela (2006)
Forskningsanknytning – ett underlag för diskussion om begreppets innebörd och tillämpning, Uppsala universitet
(http://www.pu.uu.se/pedagogisktprogram/Lundmark_stAAF.pdf, 2011-03-01)
- Lunds universitet (2006), Strategisk plan för Lunds universitet 2007-2011
- PIEp (2007), Minnesanteckningar Gruppen Lärande vid PIEp-träffen i Lund 14 mars 2007
- Utbildningsdepartementet (1992), Högskolelag (1992:1434)